

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 10 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravitelstvo in ekspeditja v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 280

V Ljubljani, v sredo 7. decembra 1898.

Letnik XXVI.

Državni zbor.

Dunaj, 6. decembra.

Proračun za l. 1899.

Začetkom današnje seje je finančni minister dr. Kaizl v jako obširnem, stvarnem in zanimivem govoru obrazložil posamezne postavke državnega proračuna za l. 1899. Potrebščina znaša 760,286.793 gld., pokritje 760,754.834 gld., prebitok 468.041 gld. Za tekoče leto je znašala potrebščina v proračunu 723,872.831 gld., pokritje 723,221.739 gld.; potrebščina se je torej zvišala za celih 37 milijonov, v istem razmerju tudi pokritje. Tako finančna uprava pričakuje za 417 milijonov več dohodkov iz direktnih davkov, 1230 milijonov iz indirektnih, 890 milijonov od železnic; ostalih 1020 milijonov vzame finančni minister iz preostankov l. 1897, ki so znašali okoli 30 milijonov.

Minister naglašja, da je bilo za prihodnje leto še mogoče ravnotežje v državnem proračunu brez novih davkov, a za l. 1900 bode morala finančna uprava zahtevati zvišanje užitninskih davkov, posebno če hoče odpraviti mitnice na državnih cestah in časnikiarski kolek. Posebno pa je minister naglašal, da je mej troški 115 milijona v odplačilo skupnega državnega dolga, 116 milijona v odplačilo investicijskega posojila in 4 milijoni v odplačilo raznih drugih dolgov. Za investicije je v novem proračunu 2965 milijona, in sicer največ za železnične namene. Zanimivo je tudi, da je l. 1868 finančno ministerstvo z dohodki iz raznih davkov pokrilo 89% skupne potrebščine, a leta 1898 le 715%, ker se polagoma množe tudi drugi dohodki. Tako je trgovinsko ministerstvo l. 1868 s svojimi dohodki pokrilo le 4% skupne potreb-

ščine, a tekoče leto že 24%, kar moramo le z veseljem pozdravljati. Dalje so l. 1868 troški za skupne državne namene, torej v prvi vrsti za armado in mornarico, znašali 2466% skupne potrebščine l. 1898 pa le 195%, to se pravi, troški za vojne namene so sicer rastli, a ne v istem razmerju kakor drugi. Istotako so državni dolgovi l. 1868 zahtevali 3170% letne potrebščine, leta 1898 le 237%. Nasprotno pa je država leta 1868 potrošila le 14% v kulturne, šolske in dobrodelne namene, l. 1898 pa 37%. Da raste davčna moč države in se razvija tudi v soc. političnem oziru, dokazujejo tudi podatki o delavskem zavarovanju. Tako so delavska zavarovanja proti nezgodam od l. 1890—97 znašala 44 milijonov, proti boleznim 118 milijonov. Burno pa je desnica odobraval besede fin. ministra, ko je naglašal, da imajo posamezne dežele razmerno mnogo premalo denarnih sredstev za svoje potrebe in naloge. Tako znašajo letne potrebščine avstrijskih kronovin za deželne namene že 70 milijonov. Posebno raste potrebščina za šolske, dobrodelne in cestne namene. Tako trosijo na leto avstrijske dežele za šolske namene 25 milijonov, torej več ko država. Dežele brez novih virov ne bodo mogle izvrševati svojih dolžnostij. (Živahni dobroklici.) V novejšem času grade dežele lokalne železnice na troške poljedelcev, kar pa ni pravilno, ker treba ravnotežja med kvantitativnimi in kvalitativnimi troški.

Burno so poslanci ministru poskali, ko je v imenu vlade izjavil, da hoče po vsej moči denarno podpirati zadrage raznih vrst, ki zbirajo v celoto gospodarske moči ter pospešujejo samozavest. Zanimivi so bili tudi ostali podatki fin. ministra glede užitninskih in dohod-

ninskih davkov, glede hranilnic in trgovine. Tako donaja državi pivo okroglih 36 milijonov in tobak že blizu 100 milijonov. Vnanja trgovina izkaže letos sicer pasivno bilanco, toda temu je v prvi vrsti vzrok slaba letina l. 1897. Konečno fin. minister apeluje na zbornico, naj se prej ko mogoče loti resnega dela, kar gotovo želi ogromna večina avstrijskega prebivalstva. (Živahno odobravanje.)

Omeniti treba, da zahteva naučno ministerstvo 3000 gld. za ustanove slovenskim dijakom na pravoslovskih in modroslovskih fakultetah.

Opozicija je takoj po ministrovem govoru pričela obstrukcijo; najglasnejši je bil zopet Schönerer s svojimi tovariši. Dr. Gross zahteva namreč debato o odgovoru minist. predsednika na interpelacijo posl. Jaworskega in tovarišev zaradi izгона avstrijskih podanikov iz Prusije; posl. Dobernik zahteva glasovanje po imenih. Ker desnica odkloni Grossov predlog, osvoji si ga Iro ter med velikim vriščem razklada svoje prusaško mišljenje. Predsednik dr. pl. Fuchs mu konečno odtegne besedo, vsled česar Schönerer divje kriči in razgraja.

Dr. Hofmann-Wellenhot vpraša predsednika, ali se strinja s podpredsednikom, ki je v zadnji seji odklonil sejo za drugi dan. Predsednik kratko odgovori, da je podpredsednik sam odgovoren za to, kar določi.

Nato dr. Kathrein v imenu proračunskega odseka poroča o načrtu zakona glede uravnave Donave na Nižje-Avstrijskem. Troški se do konca l. 1911 proračunavajo na 20,700.000 gld., katere si izposodi dotična komisija na najdaljšo dobo 50 let k večjem s 4% obrestovanjem. Država prevzame 66 $\frac{2}{3}$ % odstotkov, dežela 25%, dunajsko mesto 8 $\frac{1}{3}$ %. Zbornica vsprejme načrt zakona brez

LISTEK.

Spomini na dijaška leta.

Spisal J. B—e.

(Dalje.)

Trije stari duhovniki, Rečani, niso bili sicer učenjaki, vendar so imeli dovolj znanja ter so posebno v latinščini temeljito in dobro podučevali. Med hrvatskimi profesorji se je posebno odlikoval Vinko Pacelj, pisatelj, ki je vrejeval leposlovni list »Neven«, kateri je pa vsled pomanjkanja gmotnih sredstev kmalu zvenel. Slovenec je bil še živeči gospod T., znani slovenski slovstvenik, mož učen, natančen in strog. Povedal je vsakemu učencu, kateri je prišel v Reko od drugod: Ako mislite, da je tukaj kak »refugium peccatorum«, ste se zelo zmotili. Razun grščine je predaval tudi hrvatski in za Slovence slovenski jezik. Znal je svojim učencem vdihniti ljubezen do naroda in do jezika materinskega. Bral nam je Slovincem naše klasike Prešerna, Vodnika, Koseskega, ter nam kazal lepoto njihovih umotvorov. Slovnice se nismo učili po določeni knjigi, le pri branju nam je razlagal to in ono, ter nas opozarjal na navadne napake. Pri nalogah in pismenih vajah je strogo grajal in popravljajl pogoške,

posebno grmanizme, ter nas vedno opominjal, naj se učimo pravilne in gladke slovenščine pri prostem ljudstvu, kjer se govori lepa slovenščina. Mož, ki spada v oziru na lep jezik med najboljše slovenske literate, je zahteval, da mu tudi učenci pravilno in gladko pišejo. Škoda, da so ga po malih letih službovanja vpokojili. Spisal je še umirovljen Slovincem marsikaj, in nekaj, kar po vsebini ne ugaja in mladini bolj škoduje, kot koristi; v oziru na lep in gladek jezik se pa smejo njegovi spisi najboljšim slovstvenim proizvodom prištevati. Mož je sicer že prileten in je sedaj vtihnul, vendar se nadjamo, da se še kdaj oglasi ter nam kaj lepega spiše.

Trije profesorji so bili pravi Nemci, jeden izmed njih, profesor M., celo iz »rajha«. Bil je odličen učenjak, jezikoslovec. Posebno se je trudil, toda brezuspešno, navdušiti nas za blaženo Germanijo. Bral nam je cele ure nemške klasike, posebno Göthe-ja in Lessing-a. Natana modrega nam je nadrobno razlagal; kak namen ga je pri tem vodil, mi je sedaj jasno. Bil je učen mož v svoji stroki. Postal je pozneje vseučiliški profesor, ako se ne motim, v Inomostu. Drugi Nemeč je bil dr. Josip Lorenz, znani naravoslovni pisatelj, ki je opisal primorske rastline in je preiskoval kvarnerski zaliv v naravoslovnem oziru. Bil je tih, delaven, neutrujen učenjak in pisatelj;

prijazen in ljubeznjiv človek. Naučil se je bil še precej dobro hrvatski jezik in je po odhodu ravnatelja Vidica nekaj časa vodil gimnazijo. Dr. Lorenz je bil pozneje uradnik v kmetijskem ministerstvu ter ministerjalni in dvorni svetnik.

Govoreč o učiteljskem osebju naj omenim še šolskega nadzornika, blagega dr. Antona Jarca, ki živi še sedaj kot starešina kranjske duhovščine v Ljubljani. Vsako leto je nadzornik in šolski svetnik Jarc navadno dvakrat obiskal in nadzoroval gimnazijo, ter se nastanil pri svojem prijatelju Dolenjcu, profesorju na realni Markovič-u. Dijaki smo bili vedno zelo veseli, ko smo slišali, da je prišel šolski nadzornik dr. Jarc, ker je bil mož prijazen in ljubeznjiv in sploh jako priljubljen. Na željo profesorja Markovič-a smo zapeli nadzorniku, ki je bil prijatelj petja, nekaj slovenskih in hrvatskih pesem. Zahvaljeval se je vidno oveseljen ter nam s prijaznimi besedami iskreno priporočal, naj se vedno pošteno in možato vedemo in marljivo učimo sebi v korist in v čast zavodu, na katerem se šolamo.

Mož je imel na Hrvatskem mnogo prijateljev, pa tudi mnogo nasprotnikov, kateri so ga grajali in mu očitali napake, katere je imel na vesti napačni zistem, Hrvatom neprijazna vlada. Kakor se ne more našim vrlim profesorjem Trdinu, Valjavcu, Erjavcu i. dr. šteti v greh, da so

ugovora v drugem in tretjem branju. Dr. Gross zahteva, da ima zbornica jutri sejo. Predsednik se temu protivi, češ, da ima jutri sejo pogodbeni odsek. Zbornica odkloni Grossov predlog; prihodnja seja bode v petek.

Zapreke zjedinenju Dalmacije s Hrvatsko.

Nedavno se je po mažarskih in hrvatskih časopisih zopet mnogo pisalo o zjedinenju Dalmacije s Hrvatsko. Mažarski časopisi govoré seveda le o zjedinenju z Ogersko, češ da Dalmacija pripada neposredno le njej. Bržkone mislijo s to kraljevino storiti tako, kakor so z Reko, da jo neposredno vtelesijo z ogersko državo. Čudni so zares ti Mažari! Kako dolgo so se protivili železniški zvezi z Dalmacijo in Bosno. Znano je, da so oni krivi, da Splet še dandanes ni zvezan po železnici niti z Bosno, niti s Hrvatsko. Zdaj pa, ko se ne dá ta zveza nič več odlašati, kar na ves glas zahtevajo Dalmacijo za-sé, samo da jim ne uide iz rok trgovina v teh južnih deželah. A kaj pa z Dunaja poročajo o tem zjedinenju? Ravno protivno zatrjujejo, namreč da iz te moke ne bo nobene pogače, češ da rešitev tega vprašanja pripada le avstrijski vladi. In vender ni niti jedno, niti drugo resnično. Dalmacija se ne more zjediniti le z Ogersko, niti je Avstrija ne more za vselej pridržati v zvezi svojih dežel. To nam dokazujejo same postave, sklenjene v to svrhu, da se reši državnopravni položaj te kraljevine.

Znano je iz zgodovine, da je bila Dalmacija od nekdanj zemlja hrvatska. Tukaj je bil kronan prvi hrvatski kralj Tomislav in mnogi njegovi nasledniki, ki so vsi imeli naslov »kralj Hrvatske in Dalmacije«. Velik del Dalmacije je prišel v roke Benečanov leta 1420 ter ostal benečanski do propasti te republike leta 1797. Toda, skoz celi ta čas so Dalmatinci živo gojili nado, da se zedinijo zopet s Hrvatsko, čim se zlomi moč ohole benečanske republike. In zares je Dalmacija pripala leta 1797 ogerskemu in hrvatskemu kralju ter ostala pod njim razun za Napoleonove vlade. — Hrvatski sabori so v vsakem zasedanju zahtevali od svojega kralja, da zjedini Dalmacijo po starodavnih zakonih s Hrvatsko. To se seveda ni zgodilo, ker je bila tedanja avstrijska politika vse drugo le Slovanom ne prijazna. Ko se je po celi državi podelila ustava, prišlo je tudi dalmatinsko vprašanje zopet na dnevni red. Ko se je s februarim patentom imelo odločiti, kam pripada Dalmacija, se to vprašanje ni končno rešilo, nego je ostalo glede položaja te kraljevine vse provizorično, kar je tudi še dandanes. Ko bi bilo to res, kar trdijo neki nemški listi, da se more v avstrijskem državnem zboru odločiti o Dalmaciji, bilo bi se to gotovo zgodilo že z omenjenim drž. zakonom. Ali se to ni izvelo, ker se vsa prošlost in zgodovinsko pravo hrvatsko ni moglo prezreti. To dobro vedo na Dunaju, da se to vprašanje ne da rešiti brez hrvatskega sabora. Dalmacija se more radi tega z vsem pravom smatrati v držav-

nem zboru kot gost, pa se po tem takem ne more govoriti, da ima drž. zbor odločevati o daljni usodi te kraljevine.

Avstrijska politika se drži stare svoje prakse na sedanjih postavah nič menjati glede Dalmacije, ker se ne more tudi proglasiti za avstrijsko pokrajino, a Mažari si je tudi ne morejo kar jednostavno prisvojiti. Na ono postavo pa, po kateri se da državnopravni položaj Dalmacije čisto pravično rešiti, noče se nobeden obeh pretendentov pozvati. In to je avstro-ogerska nagodba od l. 1867. Po tej nagodbi je Dalmacija celokupni del kraljevine Hrvatske ter spada pod njen teritorij. Faktično in provizorno pripada Dalmacija zares Avstriji, po nagodbi in postavi pa le k Hrvatski. Po tem takem ni niti najmanje potrebna kakšna dozvola od strani drž. zbora, da se reši državnopravni položaj Dalmacije.

To vprašanje imata rešiti le sabora hrvatski in dalmatinski. Oba sabora imata dobiti poziv, da izbereta odbor, ki bi imel to vprašanje rešiti. — Tako se je bilo zgodilo že l. 1861 in po hrvatsko-ogerski nagodbi se ima o tej zadevi povprašati le dalmatinski sabor. Le v slučaju, ko se zahtevi dalmatinskega sabora ne bi vjemali s pogodbo hrvatsko-ogerske nagodbe, moral bi se tudi hrvatski sabor radi tega vprašanja sklicati, da se sporazumi z dalmatinskimi zastopniki. V državnih zborih na Dunaju in v Budimpešti pa bi se imelo glede zjedinenja Dalmacije samo jedno vprašanje razpravljati. Ko bi se namreč Dalmacija zedinila s Hrvatsko ter tako prišla v zvezo z zemljami ogerske krone, spremeniti bi se moral tudi ključ za prinos za zajedniške stvari. Ta posel pa bi obavile regnikolarne deputacije, in vsa zadeva bi bila tako lahko rešena.

Tako bi se moralo dalmatinsko vprašanje rešiti. Toda zdaj nimamo mnogo nade, da bi se moglo to zgoditi. Mažarov ni prava volja, da se reši vprašanje tako, kakor bi se moralo po nagodbi storiti, kajti tako bi se Hrvatska povečala in izpolnila Hrvatom želja na zjedinenju vsaj deloma. Tega pa noče noben Mažar, ker misli, da bi na ta način oslabela mažarska državna ideja. Tako, kakor pa oni žele, se pa Dalmacija po postavi ne more zjediniti z Ogersko; radi tega nočejo, da se sploh kaj stori za rešitev tega vprašanja, a isto tako ne bi rada Avstrija odstopila Dalmacije drugi državi polovici. Hrvatski sabor, v večini privržen ogerski politiki, molči glede tega vprašanja, dalmatinski zbor pa je poskusil že večkrat to zadevo uravnati, ali mu ni bila dana priložnost, ker ga je avstrijska vlada zaprla, čim je prišlo to vprašanje v pretres.

Vprašanje o zjedinenju Dalmacije je za Hrvate pereče, toda rešitev imajo v rokah protivniki Hrvatske, zatorej je ostalo do dandanes nerešeno. Vender pa se nadjamo, da bode čvrsta volja hrvatskega naroda premagala tudi te zapreke ter v bližnji prihodnosti slavila svojo zmago, kajti pravična stvar mora zmagati, pa če se ji upre še toliko sovražnikov.

kot narodnjaki na Hrvatskem nemški podučevali, tako se ne more očitati in grajati dr. Jarca, da je nadzoroval nemške šole, pisal in uradoval ter uradno govoril nemški. Bile so mu v tem oziru roke zvezane; storil je, kar mu je bilo mogoče v tistih žalostnih razmerah, ter je marsikaj zabranil, kar bi bilo narodu v kvar.

Dobro se še spominjam, kako vesel in zadovoljen je poslušal predavanja o hrvatskih in slovenskih urah, kako so ga zanimala deklamacije Prešernovih balad ali Koseskijevih slavonspevov. Pohvalil in spodbudoval nas je, naj se marljivo učimo materinščine. Koliko je pa blagi mož dobrega storil v svojem počitku med Slovenci, kot predsednik in vodnik raznih dobrodelnih društev; koliko siromakom v bedi pomagal in jim otrl solze, koliko prijateljem z blago besedo, z dobrim svetom pokazal v dvomu pravo pot, tega mi ni treba povdarjati, znano je to Slovincem, ki ga bodo vedno ohranili v najboljšem spominu.

Konečno naj omenim še Franja Kurelca, ki sicer o mojem času ni bil več gimnazijski profesor, ker so mu bili malo prej vzeli službo zaradi nekega govora pri delitvi daril, a je ostal vender prijatelj in oče dijakom ter je vsestransko na-nje vplival. Mimo idoč sem gledal vedno moža pri prozoru slonečega, ki je bral ali pa pisal. Ako

se je slučajno ozrl na ulico, sem ga pozdravil; on je prikimal ter se zopet zamaknil v svoje delo. Ob nedeljah zjutraj po sveti maši smo ga obiskovali. Sprejemal nas je prijazno, čital nam svoje spise, kazal nam kako novo knjigo, grajal napake v pisavi ali pa hvalil vrline. Pripovedoval nam je to in ono iz svojega burnega življenja; ako je bil dobre volje, se je z nami še kaj pošalil ter se prijazno poslovil. Bil je mož mučenik svojega prepričanja, značajan, neupogljiv. Vkloniti se ni hotel, rajši je trpel in s privatnim podučevanjem, posebno francoskega jezika v premožnih hišah, in z malo nagrado, katero mu je donášalo pisateljstvo, je živel, dokler ga ni pozval preblagi mecen, biskup Strossmayr, na stolico staroslovensščine in slovanskih jezikov v svojo bogoslovnico. Polajšal mu je hrvatski slavni biskup trpljenje in mu posladil večer življenja. Živo so mi ostali v spominu izprehodi po reški okolici, na katerih smo se dijaki naučili v družbi učenega pisatelja in vrlega domorodca mnogo lepega in koristnega.

Vdomačil sem se s časom v Reki in privadil se ljudstvu in razmeram; življenje je postalo prijetneje, posebno ko je v višjih razredih dokaj Slovencev, med njimi tudi nekaj vrlih gorenjskih fantov, prišlo študirat v Reko. Tudi nekaj Hrva-

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. decembra.

Državni proračun. Včeraj predloženi državni proračun za leto 1899 ni prav za prav zadovoljil nobene parlamentarne stranke. Pokritje, na katero računa vlada v bodočem letu, je na videz sicer večje za 468.041 gld. v primeri s proračunano potrebščino, toda v resnici bi se bil moral pokazati v proračunu primanjkljaj. Ta nesreča odvrnila se je le s pomočjo preostanka iz leta 1897 v znesku 10·2 milijona, kateri znesek se bo porabil v pokritje stroškov povodom regulacije uradniških plač. Ako pregledamo potrebščino po posamnih poglavjih, uvidimo, da je razven pri poglavjih »državni zbor«, »poljedelsko ministerstvo« in »državni dolg« potrebščina znatno večja v primeri z letošnjim letom. Postavka za skupne zadeve je večja za 4·5, za železniško ministerstvo za skoro 9, za finančno ministerstvo pa za celih 18 milijonov brez gorenjega preostanka v znesku 10·2 milijona. Na vse je mislila vlada, le za najvažnejšo točko, »poljedelsko ministerstvo«, je potrebščina za 406.000 gld. manjša, akoravno je ravno tu največ potreb. Dohodki pri poglavju »finančno ministerstvo« so proračunani kar za 31 milijonov večji, pri čemer imajo ne majhen delež novi davki, in vender vlada ne more pogrešati novega davka na sladkor. Najbolj nezadovoljni s proračunom so pa levičarski elementi, ker se nahaja v proračunu nekaj drobtin za najnujnejše potrebe Slovanov, posebno za šolstvo. Radi takih malenkostij bi se pač nemškimi duhomom ne bilo treba razburjati. Vkljub raznim neugodnostim moramo pa vender reči, da je predloženi proračun splošno ugodnejši, nego so bila prejšnja jednaka dela nemško-liberalnih vlad.

Parlamentarno delovanje bo za letos zaključeno z 20. decembrom. V petek predloži vlada državnemu zboru šestmesečni nagodbeni provizorij, glede katerega želi, da bi bil rešen še tekom prihodnjih desetih dni. Nato seveda ni misliti, kakor tudi ne na rešitev trimesečnega proračunskega provizorija. Poslovni načrt postavodajalnih zastopov namerava vlada tako spremeniti s prihodnjim letom, kakor se je svojedobno pod Taaffejem določilo pri posvetovanju deželnih maršalov in glavarjev. Po tem spremenjenem redu deželni zbori ne bodo več zborovali prve mesece v letu, marveč odločenih jim bo le nekaj dni v decembru, da dovolijo proračunski provizorij. Tako bodo trajale letos parlamentarne počitnice le od 20. decembra do 10. januarja, ali pa se še prej prične zborovanje.

Kriza na Ogerskem. Skoro sleherni dan prinese baronu Banffyju in njegovim mažarsko-liberalnim matadorjem novih zelo neprijetnih presenečenj. Komaj je demisijoniral minister za Hrvatsko Josipović radi razpora, ki še sedaj ni poravnani in najbrže tudi ne bo tako kmalu, že je zopet na dnevnem redu demisija zborničnega predsednika Szilagyja in prvega njegovega namestnika

tov iz Karlovca in Zagreba je stopilo na reško gimnazijo. Do par let se je število učencev pomnožilo. Postalo je vse nekam bolj veselo, bolj živahno. Od drugod so prišli dobri pevci in s Hrvatskega tamburaši, ki so celo Istrane in Otočane, ki so bili nekako bolj pusti in tihi in vedno sami za-se, z veselimi petjem in tamburanjem ogreli in oživili.

Sorodnik mi, reški kapucin, kranjskim duhovnikom dobro znani ranjki O. Ljudevit, mi je našel v bogati, zelo spoštovani družini dva dečka, katera sem podučeval; namesto plače sem imel v hiši hrano. Oče omenjenih dečkov je bil Čeh Rieger, bratranec slavnega češkega domoljuba. O praznikih sem zahajal s svojima učencema na Volosko k dedu njunemu, J. Minaku. Bil je ta stari mož lastnik palače in več hiš v Reki in na Voloskem ter gospodar desetim ladijam. Večkrat mi je pripovedoval, da je bil v mladosti siromak, priprost mornar, ki je prebrodil vsa morja. S svojo varčnostjo, marljivostjo, pa tudi po redki sreči si je pridobil bogastvo. O hudi koleri je pripeljal s svojo prvo malo ladjico »Adelino« limone z Laškega; kot dozdevna pomoč zoper to bolezen so bile limone takrat sila drage. Prodal je Minak svojo robo jako dobro in postavil si je s pridobljeno svoto temelj svojemu poznejšemu bogastvu.

Langa. V današnji seji poslanske zbornice naznana oba svoj odstop. Že tekom včerajšnje seje je jeden opozicijskih poslancev vprašal predsednika Szilagyja, koliko je resnice na tej govorici, a predsednik mu je odgovoril, da je to njegova zasebna stvar, za katero ni nikomur odgovoren. Vzroka odstopu Szilagyja je po poročilih iz Budimpešte iskati v naslednjem. Znano mu je namreč bilo, da baron Banffy in njegovi najzvestejši oprode niso več zadovoljni z njegovim poslovanjem v zbornici in da se je že izrazila želja, naj bi se o tej stvari resno govorilo v seji kluba liberalne stranke. Prvi podpredsednik Lang je s Szilagyjem popolno jednih mislij in toraj tudi ne mara pokoriti se Banffyjevemu povelju. Največja nesreča pa je še to, da je drugi podpredsednik Kardos že dalje časa bolan in ne more voditi zborničnih poslov. Potrebna je toraj takojšnja volitev, katero pa hoče na vsak način preprečiti opozicija, ako bi imel biti predsednikom izvoljen kedo drugi in ne Szilagy. Večina kandiduje za mesto predsednika najpreje notranjega ministra Perczela, ko bi pa ta ne hotel prevzeti mandata, pa posl. Stefana Tiszo. Položaj je torej na Ogerskem sedaj zelo resen in nihče ne ve, kako se bo Banffy rešil iz labirinta sedanjih zmešnjav.

Otvoritev nemškega državnega zbora, ki je bil letos v juniju na novo izvoljen, vršila se je včeraj. Otvoril ga je cesar Viljem s prestolnim govorom, v katerem je pred vsem naglašal, da se je sedaj pokazala nujna potreba socijalnih zakonov, katerih osnove bo vlada kmalu predložila. Važno mesto prestolnega govora je zavzela potem preosnova vojaštva, ki bo seveda zahtevala ogromno novih stroškov. Razmere Nemčije napram sosednjim državam, pravi cesar Viljem, so nespremenjeno prijazne, on in njegova vlada sta iskreno pozdravila predlog ruskega carja. Cesar se spominja zločina v Genevi, govori nadalje o mejnarodnem protianarhističnem shodu v Rimu, o špansko-ameriški vojski in raznih važnejših dogodkih zadnjega časa. Zelo obširno je govoril cesar Viljem o svojem potovanju po orijentu, hvalil prijaznost sultanovo in turškega prebivalstva in posebno bahato pripovedoval o pridobitvi katoličanom svetega kraja »la dormition«. Ko je cesar prebral prestolni govor, je državni kancler proglasil državni zbor otvorjenim. Predsednikom bo najbrže izvoljen član centra baron Hertling, ker se je centrum tudi sedaj priklopil vladni večini.

Dreyfusova afera razburja še vedno skoro vse francoske kroge, najbolj seveda pariško prebivalstvo. Tekom včerajšnjega dne je bilo zopet nekaj rabuk mej antisemiti in židovskimi pristaši. Vršila sta se namreč dva shoda, na katerih se je govorilo o Dreyfusu in njegovih sodrugih. Kmalu nato pa so trčili skup zborovalci obeh nasprotnih strank in prišlo je do krvavega pretepa. »Proč s Picquardom«, »proč z židi«, kričali so antisemitje, nasprotniki so pa poveljevali Dreyfusa in somišljenike. Vrhunec razburjenosti pa se je pojavil, ko je nekdo dvakrat ustrelil iz samokresa in težko ranil več oseb. Policija je z največjo silo preprečila še večje poboje. V takih razmerah pač dežela ne more procvitati in gotovo že vse trezni francoski krogi, da se reši čim preje umazana afera na ta ali oni način.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. decembra.

(»Naša straža«.) Veselo je videti, kako v obilnem številu pristopajo vneti rojaki iz vseh krajev naše domovine k društvu »Naša straža«. Dasi se stalni odbor še ni sestavil, da bi si izbral stalno vodstvo, je vendar društvu že pristopilo nad 400 članov. Tudi z druge strani se za to društvo kaže zanimanje, ker namreč tudi že sedaj dohajajo razna poročila o podjetjih in posestvih ob naših jezikovnih mejah, za katere bi bilo dobro, da se prično ali ohranijo. — Vse to kaže, kako živi potrebi da vstreza »Naša straža«. Kakor čujemo, se kmalu zbere izvoljeni odbor, da voli stalno predsedstvo. To je vsekako želeli, da se kmalu zgodi, da društvo tem uspešneje nadaljuje tako ugodno pričetno delo. — Prosimo rojake, da pristopijo k »Naši straši«. Udnina 1 krona ali ustanovnina 50 kron naj se blagovoljno pošilja na naslov: Dr. Janko Brejc, koncipient v Ljubljani.

(Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji.) Gg. Frančišek Košir, kapelan na Vrhniku, gre za administratorja na Col pri Vipavi; Alojzij Želazny, kapelan v Št. Juriju pri Kranju, za ekspozita v Trnje; Bernik Frančišek, kapelan v Borovnici, je premeščen na Vrhniko; Karol Čik, kapelan v Št. Jerneju, v Leskovec; Rebol Blaž, semenišni duhovnik v Naklo; Traven Frančišek, kapelan v Naklem, v Št. Jurij pri Kranju.

(Iz deželnega šolskega sveta.) Učiteljica Viktorija Juvančič je prestavljena iz Knežaka v Postojino. učitelj Pavel Gorjup je dobil mesto na deški šoli v Kamniku, Marija Arh je imenovana za učiteljico v Toplicah pri Novem Mestu, učiteljici Pavli Brezovšek je dovoljen izstop iz učiteljske službe.

(»Glasbene Matice« večer.) Opozarjamo še enkrat, da je jutri zvečer v »Narodnem domu« I. glasbeni večer, katerega priredé učitelji »Glasbene Matice« gg. J. Vedral, violonist, Julij Junek, čelist in Jos. Procházka, pijanist. Začetek ob 8. uri zvečer.

(Pevski zbor »Glasbene Matice«) drevi nima skušnje. Skupna skušnja za srbske narodne pesmi jutri $\frac{3}{4}$ na 11. uro dopoldne v pevski sobi.

(Jeranova dijaška miza.) Račun za november: V ljudski kuhinji je bilo plačati za hrano 198 gl. 23 kr., za hrano pri zasebnikih 38 gl. 50 kr., za stanovanje 42 gl., za razne manjše potrebe 12 gl. 40 kr., skupaj 291 gl. 13 kr.; dohodkov je bilo v tem času 251 gl. 50 kr.; podpiranih je bilo 140 dijakov. Uspehi podpiranih dijakov pri zadnji šolski konferenci so bili splošno ugodni. — Bog plačaj stotero vsem milim dobrotnikom njih očetovsko naklonjenost do revnih učencev. Oskrbništvo Jeranove dijaške mize priporoča tudi v prihodnje uboge dijake v obilno vsestransko podporo. Morda se kedo spomni dijakov s kakim jubilejnim, Miklavževim ali božičnim darom!

V Ljubljani, 7. decembra 1898.

A. Kalan,

oskrbnik Jeranove dijaške mize.

(Iz Kovora.) Naša občina slavila je prav na slovesen način 50letnico vladanja Nj. Velicanstva cesarja Fran Josipa I. Prebivalci Kovora in s Hudega razsvetlili so na prav sijajen način svoja poslopja. Tudi naš novi zvonik, na katerem vibrati dve lepi zastavi, bil je razvitičen. Dne 2. decembra bila je pa slovesna sv. maša, katere se je vdeležilo mnogo ljudstva ter vsi učenci z g. učiteljem. Po sv. maši so se zbrali učenci ter ves krajni šolski svet v lepo okrašeni šolski sobi, kjer imel g. učitelj slavnosti primeren govor. Po lepem govoru g. župnika zapela se je cesarska pesem, potem pa so bili otroci obdarovani.

(Iz Št. Petra na Krasu), 3. dec.: Tukajšnje občinstvo je priredilo na predvečer cesarjeve petdesetletnice krasno razsvetljavo. V temni in mirni noči je zažarela cela vas in vse hiše na tukajšnji postaji v neštevilnih lučicah. Na mnogih oknih so bile videti cesarjeve podobe in napisi. Tudi zvonik cerkve sv. Petra, kateri nas je spominjal na tisti srečni dan, ko je Njegovo Velicanstvo cesar Franc Josip I. pobožno klečal v cerkvi sv. Petra ter bil pričujoč pri sv. maši, katero je bral čast. gosp. Fr. Kemenc, zdaj že starček, župnik na Uncu, je bil ves v lučicah v raznih barvah. Naš župan je od 8. do 10. ure pripenjal dosluženi vojakom spominske svetinje ter jim peljal ob 10 $\frac{1}{2}$ uri pod vodstvom starega zaslužnega vojaka Jožefa Povha, katerega je cesar tudi s srebrnim križem za zasluge obdaril, v cerkev k sv. maši.

(Kmetijsko-kemičnemu preskušališču za Kranjsko v Ljubljani) poslali so oblasti, društva in zasebniki do 20. novembra, to je v prvih treh mesecih njegovega obstanka, 74 različnih predmetov v znanstveno (kemično, oziroma mikroskopsko ali bakterijološko) preiskavo in 26 preskušanj vina, 12 preskušanj vode iz studencev in vodnjakov, 12 preskušanj umetnih gnojil, 7 preskušanj ilovice in zemlje, 6 preskušanj žganja, 3 preskušnje vinskega mošta, 2 preskušnji mleka in po jedno preskušnjo sladkorja, piva, moke, soče, kave in platna. Ta zavod je v Salendrovih ulicah št. 3 v I. nadstropju.

(Iz Babinega polja.) Tudi pri nas smo po svojih skromnih močeh dostojno praznovali slavnost petdesetletnice našega presvetlega vladarja Frančiška Jožefa I. Že na predvečer okrasile so se hiše z zastavami ter se razsvetlile. Razlegalo se je tudi veselo pokanje topičev. Pred sv. mašo

slavnostnega dne blagoslovil je domači gospod župnik novo zastavo za našo šolsko mladino, ki naj bi bila trajen spomin na slavnostni dan. Oskrbela se je zastava posebno po prizadevanji predsednika tukajšnjega krajevnega šolskega sveta gosp. Petra Troha, ki je v ta namen nabiral darove. Delo je za primeroma nizko ceno gospa Ana Hofbauer prav lično izvršila. Po blagoslovu zastave je gospod župnik v kratkem nagovoru spominjal navzoče slavnostnega dne. Ko je bilo cerkveno opravilo končano, zbrala se je šolska mladina v soli, kjer je gospod učitelj še posebej razložil pomen slavnostnega dne. Tudi popoldan, ko se je v cerkvi izpostavilo presv. Rešnje Telo, se je zbralo mnogo ljudstva ter molilo za blagor našega dobrega vladarja, katerega nam ljubi Bog obrani še mnogo let.

(Praznovanje cesarskega jubileja v Št. Vidu na Dolenjskem.) Dne 1. decembra popoldne ob 4. uri so oznanovali ubrano zvonjenje in pokanje topičev, krasne zastave, da skoraj napoči slavnostni dan. — Zvečer je bila razsvetljava. Pač bi ne mislil, ko si ogledal ta kras, da si v priprosti dolenjski vasi, bolj zazdevalo bi se ti, da bivaš v kakem mestecu. Okoli šentvidske vasi ugledati je bilo več nego 50 velikih kresov. Videli smo v oknih cesarske kipe in podobe krasno okinčane. Zlasti je omeniti hiši gospoda Slivnika, nadalje hišo gg. Kunsteka, Lauriča in Rojca. Tudi lepih in ukusnih transparentov je bilo mnogo videti. Na vshodu vasi pa nam je blestela v višavi kakih 15 metrov cesarska podoba krasno razsvetljena. Na sredi vasi zbralo se je mnogo ljudstva in se je zapela kitica cesarske pesmi. Dne 2. decembra pa nas je zopet zvonjenje in gromenje topičev vabilo k slovesni službi božji, katero je daroval prečastiti župnik g. Štefan Jaklič. Da se je ta dan v naši fari praznoval kakor jeden cerkvenih praznikov, da so bile vse prodajalne zaprte in da je ta dan počivalo vsako delo, je umevno, vsaj smo slavili petdesetletnico vladanja našega presvetlega cesarja, katerega naj božja roka čuva še mnogo let v veselje in srečo vseh svojih narodov.

(Slovenska propoved pri Sv. Jakobu v Trstu) je bila minolo nedeljo pri dopoldanskem opravilu ob 9. uri. Propovedoval je kaplan Štemberger. Ljudstva je bila polna cerkev, ki je verno poslušalo besedo božjo v svojem maternem jeziku. Med propovedjo navzoč je bil sam tržaški škof mil. msgr. Šterk, ki je prišel v spremstvu svojega dvornega kaplana. Škof se je zamogel na lastne oči prepričati o potrebi slovenskih propovedij v tržaških cerkvah, katere hočejo potujčiti žido-Lahoni iz golega verskega in narodnega sovraštva.

(S Krke na Dolenjskem.) dne 6. dec. Da bi šolska mladina na Krki spodobno obhajala petdesetletnico vladanja cesarja, se je bilo šolsko vodstvo že nekaj dnij preje do prijateljev in dobrotnikov obrnilo s prošnjo, da bi podarili kak donesek, da bi bilo možno tem več iztisov knjižic omisliti za šolsko mladino in bi se dne 2. dec. t. l. kot na dan petdesetletnega cesarskega vladanja njej podaril! Voditeljstvo šole, gospica učiteljica Mara Praprotnik in krajni šolski svet izreka vsem dobrotnikom, prijateljem in prijateljicam najsrčnejšo zahvalo za blagohotne darove. Pomen tega dne je otrokom voditelj šole v lepem govoru pojasnil. Potem so se razdelile knjižice in jubilejske podobice, tako da je dobil vsaki otrok ali knjižico ali podobico. Potem je sledilo pogoščenje otrok.

(Slovenske zastave v Gorici in cesarski jubilej.) Kakor se poroča iz Gorice, je moral v dan 2. decembra odstraniti tamošnji slovenski knjigotržec in lastnik »Soče« Andrej Gabršček slovenske zastave raz okna svojega stanovanja, kajti oblast mu tega ni dopustila. Slovenska zastava se je morala odstraniti tudi od »Šolskega doma«. To so zares že smešna znamenja italijanofilske pameti! Ali ni avstrijski cesar prijatelj in oče vseh avstrijskih narodnosti, ki ga smejo častiti v izrazih, kakor so lastni njihovi individualnosti? Toda tu so zopet lahonski trinogi preko vse jubilejske slavnosti hoteli pokazati svoj absolutizem, svojo vlado, ki je druga, nego vlada avstrijska. Pa — vsaka pesem ima konec, imela ga bode tudi ta.

(Nove župnije.) Kuracije Sv. Rok v Gorici, Lokve, Idrija na Bači, Roče, Spodnja Tribuča, Ravne, Jagersče, Soča, Otlica, Ajdovščina, Škrbina in Kožbana, vse na Goriškem, so povzdignene v župnije. Te duhovnije so bile dejanjsko že župnije, sedaj pa so tudi po imenu.

(Jubilejsko slavlje v Trstu) — Izv. dopis. — Prav popolnoma se ni ugasnil dinastični čut ob Adriji, dasi poliva njega plam vsak dan gostaski irendenta. To se je še dosti lepo pokazalo v večer in noč 1. decembra. Dasi tržasko prebivalstvo kot trgovsko ljudstvo ne razpolaga z kdo ve kaj fantazije, skušalo je vendar, da podeli metropoli adrijski ta večer precej čarobno lice. Na vseh oknih, z malimi izjemami seveda, so gorele od mraka in do blizo polunoci sveče, katerih plameni so stotisočero pomnoženi stvorili prav lepo razsvitljavo ulic in cest. Tu pa tam je bilo videti tudi po kak transparent z značilnim napisom in na Corsu je sijala raz električno trdko Gians & C. prekrasna orjaška cesarska krona, sostavljena iz samih tulp električnih žarnic v raznih barvah. Tudi magistrat je postavil na svoja okna nekaj desetoric drugih »občinskih sveč«. Prav lepo, dasi z obligatno manero, je bilo razviliženih nekaj ladij v pristaniščih in tu se je vžgal v pozno noč tudi bengaličen umetelen ogenj. Ta prizor je bil zares uprav benečansk, k čemer je mnogo pripomogla toplota večera. Najlepša točka večera pa je bil slavnostni spreved po mestu, ki se je pričel ob osmi uri, na katerem je bilo poleg veteranskega društva z godbo in zastavo udeleženi tudi raznih drugih društev z zastavami, svetilkami in lampijoni. Na tisoče ljudstva je vrelo po cestah za tem sprevedom in gromovito se je razleglo po cestah klic: »Živel naš cesar! Živel Franc Jožef! in Živela Avstrija!«. Kar je svečanost mrozova pa se posebno povzdigovalo, je bilo pa dejstvo, da ni bil nikdo aretovan zaradi kliča »Živela Avstrija!«, marveč je bila še državna policija tako prevzeta od vzvišenosti trenutka, da se ni posluževala svoje polnomoci in pustila »patrijotične kričace« v njihovem navdušenju. No, morda je policija s tem svojim uzornim nastopanjem dala migljaj prevročim Avstrijcem, ob katerih in kakih prilikah se smé klicati »Živela Avstrija!« Vsi ljudje vse vedo! — Drugi dan, 2. decembra, je vladala že večja hladnost po mestu, kajti zastav je bilo jako malo po mestu. Sicer ima to tudi svojo praktično stran. Sveče so jedna k drugi po pet novcev, kar znaša za večje stanovanje deset oken maksimum en golinar, svota, za katero se težko dobi že spodobno zastavo, kakoršne koli politične barve. Še nekaj drugega je pa morda z barvami. Dočim ima plamen sveče samo jedno, popolnoma nepristransko barvo, mora zastava izražati že nekaj izključno patrijotičnega ali pa tudi opozicijskega. No, za opozicijo ni bil pravi trenotek 2. december in tako se je zdelo najbrže temu in onemu, ki slučajno je avstrijski krubek, pa stanuje na dragem Corsu ali tako kje v mestu, da ne »razobesi« sploh ničesar. V stolni cerkvi je bila jubilejska pontifikalna sv. maša, katero je daroval z velikim duhovskim spremstvom škof Sterk. Dne 3. decembra zvečer pa je priredilo v proslavo 50letnice »Slovansko pevsko društvo« casten koncert v prostorih gledališča »Politeama Rossetti«. Na tem koncertu se je zares videlo, kaj premora slovanska umetnost in slovansko navdušenje. To je bil pravi umetniški večer. Kako vznešeno so se izvajale n. pr. pesmi »Na orelu Bosne«, »Grajska hči« in »Plavaj ladja moja!«. Tu je bila dovršena vaja, na kateri gre zahvaliti vodjo zboru g. Bartela ki je res pevec umetnik. Toda pesmi, kakor je bil dvospev (tenor in bariton) »Dalmatinski šejkaš«, kaj takega pa se ne sliši kmalo. Ako bi nastopili najboljši operni pevci, ne mogli bi podati boljšega kakor sta storila gg. Macak in Bartel. Zato je občinstvo burno izzvalo obnovitev tega čudovitega dvospeva. Jako fino izvežbane so tudi pevke velikega zboru »Slov. pevskega društva«. Te jadranske Viile bi s svojimi glasovi smele pač nastopiti na vsakem velikem odru. Kako sanjavo in starodavno čarobno so se glasili napevi »Vodnikovega venca«, katerim je bila konec značilna »Ilirija vstan!«, »Slovansko pevsko društvo« je naredilo prijeten finale v slavnostnih trenutkih Trsta tako, da so nas le-ti nekoliko odškodovali za one bridke trenutke, ki so jih priučali dnovi okoli 10. sept. Pa tudi tržaska okolica se je odlikovala s proslavo cesarskega jubileja in razvilijala svoja domovja, dočim je dne 2. dec. vibralo nebrojno cesarskih in narodnih zastav.

(Musica sacra.) V četrtek 8. decembra je pontifikalna maša v stolni cerkvi ob 10. uri: Vokalno mašo »O clemens!« zložil dr. I. Benz, graduale G. Preyer, offertorium dr. Fr. Witt.

(Zupan, kakoršnih je malo.) Te dni je umrl v Londonu John Stuart Knill, prvi katoliški lord-mayor — namreč prvi, ki je bil katolik z dušo in telesom. Porodil se je l. 1824 kot sin veletržca v londonski City. S svojim vedenjem in skromnim nastopanjem si je pridobil naklonjenost in zaupanje ljudstva. Tedaj je bilo katoličanu silno težko priti v mestni zastop londonski. A Knillu je naredilo pot njegovo občno spoštovanje; izvoljen je bil v svojem okraju. Njegov nasprotnik grof Voce Moore, sedanji lordmayor, protestant se je zarotil, da zapreči njegovo izvolitev, kadar pride na njega vrsta postati župan. Pred Knillom je že županoval katoličan Kaiser, Belgijec, ki pa je bil hud framon. Boj se, da ne pade pri volitvi, je zatajil svojo vero ter obljubil, da se bo udeleževal anglikanske božje službe. Na tega odpadnika je kazal Voce Moore pri volitvi Knillovi. Le ta je pa takoj naravnost izjavil, da mu prepoveduje vest vdeleževati se protestantovske božje službe, da pa pošlje vselej svojega zastopnika. Njegova odločnost je zmagała, Knill je bil izvoljen. Volitev se vrši vselej 29. kimovca. O božiču se je peljal v paradnem vozu v katoliško cerkev. Vse je bilo po koncu. V westminsterski katedrali je imel svoj klečalnik. Ko se je pokazal katoliški župan v prvo v cerkvi, izrazil je kardinal Vaughan v kratkem govoru svoje veselje nad to zmago katoliške vere na Angleškem. Kraljica ga je imenovala za barona. John Stuart Knill je jeden najimenitnejših lordmayorjev, ki so kedaj v Mansion House vladali. — Od tega značajnega moža treba bi se bilo učiti recimo tudi ljubljanskim katoliškim zastopnikom raznih oblastev, ki ob slovesnih prilikah popolno brez potrebe pohajajo tukajšni protestantski tempelj, kjer pazno poslušajo, kako lepo da se razvija protestantizem. Sapienti sat!

(Izpred porotnega sodišča.) Prvi dan porotnega zasedanja je stal poleg Avseneka, ki je bil oproščen, pred porotniki tudi 32 letni Iv. Zalar iz Maten, ki je dne 7. avg. letos v nekem prepiru Mat. Kiklja s steklenico tako udaril po glavi, da mu je takoj iztaknil oko. Porotniki so ga spoznali krivim ter ga je sodišče obsodilo v triletno težko ječo. — Včeraj je bil na petnajst let težke ječe obsojen 17letni Iv. Ancin iz Slavine, ker je umoril Katarino Kovačič. Porotniki so ga soglasno proglasili krivim ter mu je sodišče z ozirom na njegovo mladost prisodilo le petnajstletno ječo. — Danes je bil pred porotniki Ivan Germovnik iz Vodice zaradi poverjenja, zagovarjal ga je z izredno spretnostjo dr. Krisper. Porotniki so vsa obdolžitvena vprašanja z 10 proti dvema glasovoma zanikali in na podlagi te izjave ga je sodišče oprostilo.

(Tretjič ubegli cerkveni ropar.) Minulo nedeljo zvečer pobegle je iz norišnice Feldhof pri Gradcu že tretjič znani ropar Fr. Werdau, 23letni mladenič, ki je 27. febr. 1893 in 10. okt. 1896 oropal dragocenostij stranski oltar cerkve Maria am Gestade v Gradcu ter odnesel mej drugim dragoceno srce iz zlata, katero je v zahvalo za ozdravljenje podarila cerkvi nadvojvodinja Margareta Zofija, dne 5. febr. 1896 pa je oropal kip M. B. v dominikanski cerkvi v Gradcu. Policija ga je vselej zasačila v trenutku, ko je hotel ukradene dragocenosti prodati, ter ga tirala najpreje v zapor, potem pa, ker so ga zdravniki vselej spoznali na umu bolnega, v norišnico v Feldhofu, iz katere jo je sedaj že tretjič popihal. Zdravniki trdijo, da Werdau juridično ne more biti odgovoren za zločine, ker boleha na manomaniji cerkvenega ropa. Mogoče bodo sedaj bolj skrbno čuvali moža z moderno boleznijo, ako jim pride zopet v pest.

(Razpis) daril za stare in zveste kmetijske posle. C. kr. kmetijska družba je ukrenila ustanoviti v proslavo petdesetletnega vladanja Nj. Vel. presvetlega cesarja zaklad, iz katerega se bodo nagrajali stari in zvesti kmetijski posli. Ukrenila je pa nadalje, da uže letos, t. j. v jubilejnem letu, razdeli 200 gld. in sicer 5 daril po 20 gld. in 10 daril po 10 gld. Ta darila se razdeli v božičnih praznikih takim kmetijskim poslom, ki se izkazujejo, da so pravnega vedenja in da služijo mnogo (najmanj 15) let pri eni in isti hiši, ki se peča s kmetijstvom. Prošnje je vložiti pri podpisnem odboru do 15. decembra t. l. Vsaka prošnja mora biti potrjena od domačega gosпода župnika in od županstva. Podpisani odbor prosi prav prijazno vse

one, katerim so taki posli znani, naj jih opozore na ta razglas ter jim pomagajo sestaviti prošnjo ali pa jo mesto njih naredi. Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. V Ljubljani, 24. novembra 1898.

(Ubožna hiša) bodo zidali v Gorici. Dne 2. decembra so položili temeljni kamen. Ubožnica bo postavljena v spomin cesarjevega jubileja.

(Jubilejni dar.) Izreden dar je poslal cesarju za jubilej Franc Wastl iz Merana. Zbral je deset tisoč hroščev velikih in majhnih ter jih je razpostavil v velikem okviru tako, da se bero začetnice F. J. I., letnice 1848 in 1898, ter v kratkih besedah najvažnejši dogodki cesarjevega vladanja. — Okvir je več metrov visok in širok.

(Drzen tat.) Znano je, da so po svetu tatovi, ki odrezujejo dekletom lepe kite in jih potem prodajajo lasarjem. Zdnjič je v Steyru v cerkvi hotel tak tat neki devetletni deklici odrezati kite. Deklica je začutila, da se nekdo dotika las, ter se obrnila. A nič ni opazila. Ko pa je šla iz cerkve, so jo druge opozorile, da ima jedno kito skoro popolnoma odrezano. Tatu niso našli.

(Židovsko agrarno kolonijo) hoče ustanoviti v Galiciji londonska »Jewish Association«. Pri Kolomeji so nakupili že nekaj sveta. Že večkrat se je to poskušalo, a židje niso nikoli kazali veselja do poljedelstva in take kolonije so kmalu nehale.

(Učiteljski list o novem katekizmu.) »Freie Lehrerstimme«, glasilo mlado učiteljstva, zadnji čas pišejo tudi o novem katekizmu. Prvi odgovor katekizma: najbolj potrebni nauk je krščanski nauk — so postavile v »Heitere Ecke« učiteljem v zasmeh. Smoter novega katekizma, pravijo, da je nadvlada klerikalizma. Škofje so z njim »po ostrili boj zoper vedom«. List se čudi, da bo odslej smrten greh opustiti ob nedeljah mašo ali pa zapovedani post; norčuje se, da so v katekizmu tudi molitve z odpustki; pravi, da je način pouka posnet po framonih. Tako pišejo »predstavniki npravno-verske vzgoje« o katekizmu, ki ga je potrdil in izdal celokupni avstrijski episkopat!

(Častna sablja — čegava?) General Baratieri je, kakor znano, doma na Tridentinskem. Ko je dobil Baratieri poveljništvo čez laške čete v Abesiniji, so v svoji, sicer ne prav avstrijsko-patrijotični navdušenosti nabrali Tridentinci par tisoč goldinarjev, da kupijo generalu Baratieriju častno sabljo. Pa general Baratieri je bil pri Adui tepen, domov prišedši je moral prestati nečastno preiskavo, kratko rečeno: blamiral se je pred svetom — in Tridentinci tudi. Sedaj ima neki Italijan v Rimu sabljo shranjeno, in ne ve, kaj bi naredil z njo, — Baratieri je ne dobi!

(Kmetje in šole.) Dolenjeavstrijski kmetje so predložili deželnemu zboru prošnjo za izpremembo šole, v kateri izražajo sledeče zahteve: 1. Namestu osemletne šolske dolžnosti s poletnimi oprostitvami v dveh zadnjih šolskih letih naj se uvede popolna sedemletna šolska dolžnost. 2. V onih šolah, kjer ima večina učencev daljšo pot, naj se uvede podaljšani poldnevni pouk. 3. Šoleko leto naj se prične spomladi. 4. Za vse šole naj se uvede skupni šolski sklep. 5. Na vseh šolah naj se uvedejo jednake šolske knjige. 6. Učiteljem naj se podeli pravica kaznovanja. 7. Prosi se za ustanovitev kmetijskih izobraževalnih šol. — Končno se naglašja, da ta prizadevanja niso naperjena proti šoli in učiteljem, ampak v korist kmetovalcu.

(»Nevesinje«.) Dunajska »Reichswehr« v svoji poslednji številki prinaša neko notico, v kateri navaja izraz srbskega lista »Nevesinje« glede carjevega predloga za razoroženje. List nekako pravi: »Balkan pozdravlja predlog carja, toda predno se razoroži Evropa, naj se misli na osvobojenje balkanskih narodov iz jarma, v katerem morajo ječati, prej ni misliti na mir.« »Reichswehr« se huduje nad takimi besedami »predrznih« Srbov, a dostavlja, da je iz tega sklepati, da mej balkanskimi Srbi ni vse kakor bi moralo biti. In tako bo menda tudi res. Rusija je dala denar in kri za osvobojenje balkanskih narodov in vendar osvoboditeljica naposled ni imela odločilne besede za nadaljno usodo teh narodov, ker je bilo proti nameram velikih Germanov in Mažarov, a la Bismarck, Andrassy itd. In tako je prišel slovanski Balkan iz turškega v — pruski in židovski jarem in da je tako, pač ne more biti po volji pravim Slovanom, naj reče »Reichswehr« kar že hoče.

(Koliko se pokadi v Avstriji?) Največ se pokadi na Češkem (za 24 $\frac{1}{2}$ mil. gld.), najmanj pa v Dalmaciji (za 623.000 gld.) na leto. Za Češko pride Dol. Avstrija s 15 mil., potem Galicija z 12 mil., Štajerci dajejo za dim 5 mil., Primorci 3 mil., Kranjci 1 $\frac{1}{2}$., Korošci 1 $\frac{1}{4}$ mil. gld.

(Po kolesu okrog sveta) sta potovala Amerikanka mož in žena Darwin M' Hwat. Prevozila sta na kolesu 30.000 angleških milj, drugo je vzela morská pot. Peljala sta se najprej z ladjo v Japan, potem s kolesom skozi Japan, z ladjo v Kino, po kolesu zopet po Kini, Birmi, Indiji, Perziji, Rusiji, Avstriji, Nemčiji, po Francoskem, Angleskem; od tod z ladjo v Ameriko. Te dni se vrnete domov v Chicago. Potovala sta več kakor 3 leta, namreč od 5. aprila 1895. Veljala jih je pot 11.000 dolarjev.

(Morsko dno) fotografira francoski prirodoslovec Louis Boutan. Napravil je aparat, ki se v njem na morskem dnu užiga magnezija in tako v luči magnezije morskó dno z rastlinstvom in živalstvom deluje na fotografično ploščo. Trudil se je pet let, da je sestavil pripraven aparat.

(Naturalizem na odru.) Vrhunec dramatičnega naturalizma so dosegli Amerikanci. Res so Francozi v tem že mnogo storili: delirium tremens, svinjsko kruljenje in podobne stvari so že vzgojevalno vplivale z odra na živce poslušalcev. V Ameriki pa se sedaj v newyorskem »peoples-teatru« igra melodram, ki prikazuje tragičen konec velikega izumitelja. Ob sklepu igre pade ubogi mož v dinamomašino. Ta strašna smrt se baje na odru tako natanko vidi, da gledalec opazuje celo, kako modre električne iskricke proš njajo telo zvijajoče se žrtve skozi več minut. Ta »lepa« igra silno mika gledalce, hiša je vedno razprodana.

(Kakšen je razloček mej človekom in mej kamelo.) Kamela, ako dolgo strada, izgubi svojo grbo, človek pa, ako strada, jo dobi.

Društva.

(»Glasbena Matica« v Novem Mestu.) V četrtek, dne 8. dec. t. l. je v čitalnični dvorani I. glasbeni večer, katerega prirede učitelji »Glasbene Matice« v Ljubljani, gg.: Josip Vedral, violonist; Julij Junek, čelist; Josip Procházka, pijanist. Vspored: 1. a) B. Smetana: »Iz domovine«. b) H. Sitt: »Mazurka«, za gosli in klavir. 2. Fran Liszt: Koncertna parafraza za motive iz Verdijeve opere »Rigoletto«, za klavir. 3. a) J. Procházka: Serenata, b) D. Popper: Tarantella, za čelo in klavir. 4. Dr. Ant. Dvorak: »Dumky«, Trio za klavir, gosli in čelo, op. 90. I. Lento maestoso. II. Andante. III. Allegro. Začetek ob 8. uri zvečer. — Drugi in tretji glasbeni večer meseca februarja in marca 1899. leta.

(Vabilo na zabavni večer,) kate rega priredi čitalnica v Brežicah v nedeljo, dne 11. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v »Narodnem domu« v proslavo 50 letnega vladanja Nj. Velikanstva cesarja Frana Josipa I. Čisti dobiček je namenjen v prid šolski mladini. — Vstopnina 1 krono, za kmetske ljudi 20 kr. Odbor.

(Mestna hranilnica v Radovljici.) V mesecu novembru 1898 je 140 strank vložilo 42.164 gld. 87 $\frac{1}{2}$ kr., 89 strank vzdignilo 20.971 gld. 40 $\frac{1}{2}$ kr., 40 strankam se je izplačalo posojil 31.090 gld. — kr., stanje ulog 560.093 gld. 33 $\frac{1}{2}$ kr., denarni promet 160.829 gld. 68 kr.

(»Slovenska čitalnica mariborska«) ima svoj letni občni zbor dne 18. grudnia t. l. ob 7. uri zvečer v svojih prostorih. Po zborovanju je dražba naročenih časnikov.

Gospodarska organizacija.

»Ljudska poso linica«. Meseca novembra vložilo je 288 strank gld. 184.958 85 a vzdignilo 95 strank » 90.616 78

toraj se je stanje povišalo za gld. 94.342 07

Denarni promet je ta mesec iznašal goldinarjev 811.179 68.

»Vipavska vinarska zadruga« naznanja, da od daja cepljene trte najboljših vrst na amerik podlagi »portalise«, »salonise« in »montikolie« udom po 10 in 11 kr. komad, neudom pa 2 kr. dražje.

Kdor kaj trt želi, zglesi naj se takoj.

Darovi.

Povodom zlatega jubileja našega presvetlega vladarja zložili so na prošnjo podpisanega v prid šolski mladini 221 gld. 45 kr. naslednji šolski dobrotniki: Županstvo Vrhpolje 80 gld.; županstvo in krajanski svet v Vipavi po 20 gl.

Po 10 gl. darovali so: gg. Franc Dolenc, trgovec v Mariboru, grof Lanthieri in družina Mayerjeva; po 5 gld. gg. Erjavce, Može, Pushnik, dr. Seshun. advokat na Dunaju, in Schwickert; po 3 gld. gg. Gnidovec, Nosan, Scabini; po 2 gld. gg. Hrovatin A. Perhavec, Silvester, Skuk; po 1 gld. gg. Aumann, Bassin, Bernot, Bratovž, Dekleva, Furlan, Hrib, Juliani, Kratochwill, Ložar, dr. Lučič, Polenšek, Phillip, pošta, M. Perhavec, Tomažič, Tribuzzi, Wencais, Lorko; po 50 kr. gg. Arko, Cunta, Alojzija Dollenz, Ana Dollenc, I. Dollenz, Fajdiga, Gogola, Nabrgoj, Nevljan, Pangerc, Perko, Šeme, Šifer, Turk, Uršič, Žvokelj; po 40 kr. g. Kobal M.; po 30 kr. gg. V. Dollenz, Kobol L., Štekar, Žen; po 25 kr. g. Terčelj; po 20 kr. gg. Mesesnel, Švagelj, Widrih. S to svoto nakupilo se je 100 podob presv. cesarja; 80 knjižic Zupan: »Naš cesar«, 120 knjižic Dimnik: »Zlati jubilej« in 300 maslenih štruc po 5 kr.; za 155 revnih otrok pa tudi raznih oblačil. Bl. gospod Franc Ks. Souvan v Ljubljani poslal je kos (30 m.) barbeta. — V imenu obdarovanih otrok šteje si podpisani v prijetno dolžnost izreči vsem blagim dobrotnikom, ki so se jih prav po želji našega blagega cesarja Franc Jožefa I. za Njegov zlati jubilej tako obilo spomnili, srčno zahvalo. Bog povrni! — Šolsko vodstvo v Vipavi, dne 3. grudnia 1898 — Anton Skala. šol. vodja.

Telefonska in brzojavna poročila

Dunaj, 7. decembra. Slovanska kršč. narodna zveza je pretresala danes zahteve primorskih Slovencev, kar jih je objavila »Edinost«, ter sklenila, jih pri vladi zagovarjati in priporočati.

Dunaj, 7. decembra. Poljski klub pošlje v Prago k dr. Riegerjevi slavnosti kot zastopnika posl. David Abrahamovicza in barona Cecza. — Slovanska krščanska narodna zveza odpošlje tri zastopnike, Slovence, Hrvata in Rusina, kateri izročijo dr. Riegerju posebno adreso.

Dunaj, 7. decembra. Nagodbeni odsek je vsprejel 10. člen, ki govori o konzulatih, ter pričel razpravo o najstistem, statistični materijal. Trgovinski minister baron Dipauli se je izjavil za osnovo urada za mejnarodno socijalno statistiko.

Dunaj, 7. decembra. Čisti iznos vseh davkov v desetih mesecih tekočega leta znaša 329.489.904 gld., torej v primeri z vspehom lanskega leta za 2.629.166 gld. več. Osebni dohodninski davek je znašal 11.130.763 gold. — Carina je znašala 66.260.842 gld. ali 11.787.000 več nego lansko letom, kar je v zvezi z velikim uvozom žita.

Zagreb, 7. decembra. Poročilo o demisiji ministra za Hrvatsko Josipovića ni došlo nepričakovano, ker je bilo splošno znano, da vlada neko nasprotje mej njim in ostalimi kabinetnimi člani. Začudenje pa je vzbudilo dejstvo, da je ravno nesporazumljenje v konstitucionelni zadevi dalo povod njegovemu odstopu.

Budapešta, 7. decembra. Grof Peter Pejačević je določen kot hrvatski minister namestu odstopivšega barona Josipovića. — Ako 250 poslancev liberal. stranke ne podpiše predloga Kolomana Tisze, s katerim se vlada strinja, odstopi Banffy.

Budimpešta, 7. decembra. Ministerski predsednik baron Banffy je v včerajšnji seji izjavil, da ne odstopi, dokler mu večina ne izreče nezaupnice.

Budimpešta, 7. decembra. Današnja seja poslanske zbornice je bila nad vse burna. Že pred pričetkom seje je bilo gibanje zelo živahno. Pričetkom seje je prvi podpredsednik Lang prebral pismo predsednika Szilagyja, v katerem naznanja svoj odstop. Opozicija je spremljala vsako besedo z živahnimi eljen-klici. Na to podpredsednik izjavi, da tudi on odlaga naklonjeno mu čast, vendar je voljan voditi zbornične posle, dokler zbornica ne izvoli novega predsednika. Poslanec Košut izjavlja v ime svoje stranke, da ne vzame na znanje predsednikove demisije. Poslanec Polonyi predlaga, naj zbornica prosi Szilagyja, da umakne svojo demisijo.

Ministerski predsednik baron Banffy hoče govoriti, a opozicija onemogoči s silnim kričanjem vsak poskus. Podpredsednik zveni, svari, opominja ter pozivlja k redu, a vse zaman. Še le po preteku več časa more govoriti baron Banffy ter izjavi, da obžaluje odstop Szilagyjev, tembolj ker ni imel namena kedaj pritiskati nanj, naj uporablja izredna sredstva v dosego stvarne mirne razprave. — Na to zbornica soglasno vsprejme Polonyjev predlog.

Berolin, 7. decembra. Državni proračun izkazuje 1554 $\frac{1}{2}$ milijona mark dohodkov in ravno toliko stroškov. Za armado je proračunjenih 80, za mornarico pa 30 milijonov mark. Skupna potreščina je za 35 $\frac{1}{2}$ milijona večja nego letošnja in je potreba najeti 90 milijonov posojila. Vojaštvo se mora po vladni predlogi toliko pomnožiti, da bo šteló v letih 1902—1904 502.506 vojakov brez častnikov in podčastnikov.

Madrid, 7. decembra. Vlada je odstavila več županov, ki so se izrekli za Don Karlosa.

Umrli so:

V bolnišnici:

1. decembra. Ivan Valenčič, dninar, 57 let, erysepelas.
3. decembra. Ludmila Debevec, šivilja, 28 let, jetika. — Valentin Šuligoj, organist, 63 let, črevesni katar.
4. decembra. Marija Kranjc, dekla, 84 let, ostarelost. — Marija Bahar, gostija, 72 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m.

	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm
6	9 zvečer	744.7	0.7	sr. svzh.	megla	
7	7. jutraj	743.1	-0.5	sr. vzhsvh.	megla	0.8
	2. popol.	740.8	0.2	sr. svzh.	"	
Srednja včerašnja temperatura 0.5° za 0.9° nad normalom.						

Tržne cene v Ljubljani

dné 3. decembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	10 50	Speh povojen, kgr.	— 68
Rež,	8 50	Surovo maslo,	— 83
Ječmen,	7 50	Jajce, jedno	— 3 $\frac{1}{2}$
Oves,	6 50	Mleko, liter	— 8
Ajda,	8 80	Goveje meso, kgr.	— 56
Proso,	8 50	Telečje	— 60
Koruz,	6 50	Svinjsko	— 56
Krompir,	3 —	Kostrupovo	— 36
Leča,	12 —	Piščanec	— 45
Grah,	7 —	Golob	— 17
Fizol,	8 —	Seno, m. stot.	1 80
Maslo, kgr.	— 96	Slama,	1 60
Mast,	— 70	Drva trda, 4 kub. m.	6 50
Speh svež,	— 62	" mehka, 4 " "	4 80

Na prodaj so

trije križevi poti

jeden 95 cm. visok, velja gld. 65.—

drugi 130 cm. visok s križem in podstavkom vred, velja » 120.—

tretji 150 cm. visok, velja » 250.—

pri **Fr. Toman-u**, podobarju in pozlatarju v Ljubljani na Križevniškem trgu st. l. 833 12—1

Koledar katol. tisk. društva za leto 1899,

namenjen zlasti slovenski duhovščini, obsega tudi »imenik učencev« za več ko 400 šolarjev. — Neudom stane krasno vezan gld. 1.20.

Vse mogoče

hvali in prodaje kot »Mörathon« konkurenca! Zakaj? — Zato, ker je 816 10—2

„Mörathon“

res izreden primešek k tobaku in kadenje dela kadilec in okolici zelo prijetno in jako zdravo.

Kdor se hoče prepirati o tem, mora poskusiti s pristnim »Mörathon-om« z varstveno znamko »otročjo glavo«, ter naj odločno zavrne vsako posnemo.

Dobi se le tam, kjer se nahajajo »Mörathon«-lepaki, v zvezkih po 10 in 30 kr., ali pa 12 malih oziroma 4 veliki zvezki proti povzetju za 1 gld. 26 kr. franko pri izdelavcu

Th. Mörath, med. prodajalna dišav »Zum Biber« v Gradcu, Jakomingsasse 1.

Zelo ugodno za razprodajalce.

Glavna zaloga za Kranjsko: **Fr. Pettauer** v Ljubljani.

Na najvišje povelje Njih c. in k. apost. Veličanstva

XXXII. c. k. državna loterija

za civilne dobrodelne namene avstrijskih dežel.

Ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dopuščena — ima 12034 dobitkov v gotovem denarju in skupnem znesku 401.800 kron.

Glavni dobitnik znaša:

200.000 kron.

Za izplačilo jamči c. k. loterijski urad.

Žrebanje bo nepreklicljivo dne 15. decembra 1898.

Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke so dobili pri državni loteriji na Dunaji, l. Riemergasse 7, v loterijskih kolekturah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železničnih uradih, po mešalnicah itd. Načrti za kupovalce srečk zastoj.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

340 5 C. k. vodstvo državne dohodnije
Oddelek za državne loterije.

Božični dar!!

Prijateljem citer, kateri imajo razum za plemenito narodno domačo glasbo, je lepi album slovenskih napevov od J. Sarga najugodnejši dar za vsako svečatost. Napevi so izredno navduševalni, a zraven tega pisani v kolikor mogoče lahkem slogu. Tudi je vsebina tega izdaja vrlo zanimiva. Da je to danes najbolje izdaje slovenskih napevov za citre, eminentno dokazuje okolnost, ker je isto že tretjič izšlo. Z velikim vspehom se dajo ti napevi tudi na glasoviru izvajati. Popis franko pošilja izdajatelj:

857 1-1

— Josip Sorg v Zagrebu. —

Služba organista in cerkvenika

ki naj bi se ob enem pečal s kakim rokodelstvom, se oddá z novim letom.

Župni urad Ajdovec,

pošta Žužemberk. 856 3-1

Usojam si slavnemu občinstvu naznaniti, da prevzemam in izvršujem točne naročila na

294 37-34

kavo, čaj, olje, riž, makarone, delikatese, sadje, ribe, vina itd.

Posiljatve v omotih po 5 klg. oddajam po pošti, one od 30 klg. naprej pa po železnici s povzetjem.

Take posiljatve se izplačajo vsakomur, posebno p. n. gg. krčmarjem, družinam in onim, ki rabijo za dom različne jestvine ali želé o raznih prilikah nabaviti si specialitete, katerih se na deželi ne dobi, ali pa le zelo drago, n. pr. morske ribe in rake, sveže sadje, fino olje itd.

Glavni moj namen je razposiljati dobro blago in po nizki ceni.

Cenike dopošljam rado voljno in brezplačno. Za p. n. gg. trgovce imam poseben cenik in morem dati blago po tako nizkih cenah, da se ne bojim konkurence.

Tudi sprejemam zastopstva in vsakojaka posredovanja.

Z odličnim spoštovanjem

Ernest Pegan v Trstu,

ulica S. Francesco št. 6.

Organist

(cecilijanec) in mežnar se sprejme

v župniji Šmartno pri Gornjem Gradu.

Več se izve pri cerkvenem predstojnistvu.

Šmartno pri Gornjem Gradu, 5. dec. 1898.

858 3-1

Jak. Kitak, župnik.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke

na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Za kraj brez graje in za točno postrežbo jamči trdka

J. C Hamann

v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo c. in kr. častnikov in c. in kr. mornarico.

Cenike slovenske, nemške, laške pošilja na zahtevo brezplačno. 263 24-21

„Slava Bogu“

V. zvezek,

855 2-2

adventne in božične pesmi,

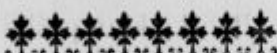
zložil

P. Angelik Hribar,

je ravnokar izšel.

Cena partituri 1 gld. — Vsak glas posebej 20 kr., po pošti 10 kr. več.

Dobijo se pri frančiškanskem vratarju.

Koverta s firmo

vizitnice in

trgovske račune

priporoča

Katol. tiskarna

v Ljubljani.

Odvetniškega koncipijenta

proti dobri plači išče

DR. JOSIP FURLAN,

advokat v Ljubljani.

859 3-1

Prva največja kranjska trdka.

Od 1. novembra nadalje:

Dunajska cesta št. 6,

poleg lekarne Piccoli.

Ilustrovane cenike pošiljam na zahtevanje brezplačno.

Fran Primožič,

jermenar in sedlar

Sv. Petra cesta 34

Ljubljana.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v vsakršno

izdelovanje

jermenarskih in sedlarskih proizvodov,

katera okusno, trpežno in ceno izvršuje.

Ravno tam je velika zaloga različnih konjskih oprem za vožnjo in ježo itd. — Izdelovanje jermen za stroje, mlins in zvonove.

Poprave se dobro in po ceni izvršujejo.

471 50-44

Zunanja naročila se vestno in točno izpolnjujejo.

Preselitev trgovine.

Usojam si uljudno naznaniti slavnemu p. n. občinstvu, da sem se preselil s svojo

trgovino s papirjem

v Šelenburgove ulice št. 5

(nasproti sedanji prodajalnici v Maličevu hišo).

Pri tej priliki priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših predmetov, posebno božična, novoletna in druga darila, vedne novitete, po najnižjih cenah.

Lepi slovenski skladni koledar po 60 kr., stenski slovenski koledar po 25 kr., s porto vsak 5 kr. več.

Odličnim spoštovanjem

J. Bonač.

854 3-2

Dunajska borza.

Dne 7. decembra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 10 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 » 5 »
Avstrijska zlata renta 4%	120 » 10 »
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 » 30 »
Ogerska zlata renta 4%	120 » 20 »
Ogerska krona renta 4%, 200 »	97 » 65 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	915 » — »
Kreditne delnice, 160 gld.	360 » 65 »
London vista	120 » 75 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 » 02 1/2 »
20 mark	11 » 79 »
20 frankov (napoleonor)	9 » 56 »
Italijanski bankovci	44 » 50 »
C. kr. cekini	5 » 70 »

Dne 6. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	166 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 » 50 »
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194 » — »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 » — »
Tisine srečke 4%, 100 gld.	133 » 50 »
Dunavske vravnave srečke 5%	130 » 50 »
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	107 » 70 »
Posojilo goriškega mesta	112 » — »
4% kranjsko deželno posojilo	98 » 25 »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 » — »
Prioritetne obveznice državne železnice	220 » — »
» južne železnice 3%	180 » — »
» južne železnice 5%	125 » 75 »
» dolinskih železnice 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gld.	203 gld. 75 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 » — »
Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gld.	19 » 50 »
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 » 50 »
Salmove srečke, 40 gld.	85 » 50 »
St. Genois srečke, 40 gld.	84 » 50 »
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 » — »
Ljubljanske srečke	24 » — »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	156 » 25 »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3530 » — »
Akcije južne železnice, 500 gld. sr.	432 » — »
Akcije tržaškega Lloydja 200 gld.	68 » — »
Splošna avstrijska stavbinska družba	116 » — »
Montanska družba avstr. plan.	192 » 25 »
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	176 » — »
Papirnih rubljev 100	127 » 25 »

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zrupe pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.